Tasavvuf Neden Sahabeye İzâfe Edilmiyor? Tasavvufa Şia Karıştı mı?

> Tasavvufa Şia Karıştı mı? Eşref Yılmaz Hoca Efendinin "Tasavvuf Nedir, Tarikat Nedir" isimli makalesiniin son bölümünü paylaşıyoruz. Hoca efendi makalenin soru-cevap bölümünde yer alan iki soruyla bizlere yine önemli iki cevap sunuyor.

Tasavvufa Şia Karıştı mı?

Tarikat Hakkında İki Önemli Soru

Tarikatın temeli sahabe toplumuna dayanıyorsa, bu hareket neden diğer tarikat büyüklerine izâfe edilmektedir?

Tarikatların, Şah-ı Nakşibend, Abdülkadir Geylânî, Ebu'l-Hasen eş-Şazeli, Mevlanâ Celâleddîn er-Rûmî (Kaddesallâhu Esrârahum) gibi tasavvufun mühim simalarına dayandırılması, sözü edilen ihsan makamının kâide ve kurallarını yeniden canlandırıp ivme kazandırdıklarından dolayıdır. Bu nispet aynen fıkıh müktesebâtının meşhûr dört büyük müctehid olan İmam-ı Azam, İmam-ı Mâlik, İmam-ı Şâfii ve İmam-ı Ahmed b. Hanbel'e (Rahimehullâhi Teâlâ Aleyhi Ecmaîn) nispeti gibidir.

Tasavvufa Şia Karıştı mı?

Tasavvufa felsefenin karıştığı ve Şia kaynaklı olduğu iddiasına ne dersiniz?

Bu konuya dair Ömer Nasûhî Bilmen (Rahimehullâh) "Muvazzah İlm-i Kelâm" adlı eserinde şu şekilde açıklama getiriyor:

Vaktiyle, tasavvuf erbabından olanlar, âlim, ârif ve müteşerrî zatlar idi. Kendilerine has bir takım tabirleri ve ıstılahları vardı ki, bunların ruhuna ancak kendileri gibi zevk-i mânevîden hiseyâb olanlar muttali olabilirlerdi. Hâlbuki bilâhare birçok mukallidler zuhur etti. Ekâbir-i sofiyyenin sözleri yanlış tefsîrâta duçar oldu. Tasavvuf, adeta bir felsefey-i işrâkiyye kisvesine büründü. Hâle ait olan tasavvuf, kâlden ibaret kaldı.[1]

Fakat şunu da unutmamamız gerekir ki, ilk dönem sufilerinin izlerinden gidip, felsefî tasavvufçulara karşı çıkan ve onları tenkit eden ehli tasavvuf öteden beri hep var ola gelmiştir.

Tasavvufun Şia kaynaklı olduğu iddiasına gelince, tasavvuf tercüme tabakat kitaplarında Şia'nın ünlü şahsiyetlerinden hiç kimse bulunmamaktadır. Nitekim herkesçe bilinen Kelam Âlimi ve mezhep tarihçisi büyük **İmam Ebu Muzaffer el-İsferayini** (Rahimehullâh) bu konuda şunları söylemiştir;

"Tasavvuf ilmi ve Tasavvuf erbabına has incelik ve hakikatlerde ehli bidat

mensuplarından hiç kimsenin bir payı yoktur. Doğrusu bu kesim, onların huzur ve halavet sekinetinden mahrum kimselerdir. Ebu Abdürrahman es-Süllemi (Rahimehullâh) kendi Meşayıhlarından yaklaşık bin kadar rical zikredip, işaret ve sözlerini bir araya getirdi. Onların arasında Kaderiye, Rafızi ve Haricilere mensup bulunmamaktadır!”[2]

Benzer ifadelerle Ünlü Mezhep tarihçisi **İmam Abdülkahir el-Bağdadi** (Rahimehullâh) Ebu Muzaffer el-İsferayininin kavlini teyit etmektedir.[3]

Bu konuda İbni Teymiyye bile şu ifadelerle bu görüşü desteklemektedir; *“Abdurrahman es-Süllemi’nin (Rahimehullâh) ‘Tabakatı Sufiyye’ ve Ebu’l Kasım el-Kuşeyri’nin ‘er-Risale’ isimli eserlerinde zikretmiş oldukları büyük Şeyhler, Ehli Sünnet ve’l Cemaat ve Ehli Hadisin mezhebine bağlı kimselerdi. Fuzeyl b. İyaz (Rahimehullâh), Cüneyd b. Muhammed (Rahimehullâh), Sehl b. Abdullah et-Tüsteri (Rahimehullâh), Ömer b. Abdullah el-Mekki (Rahimehullâh), Ebu Ubeyd b. Muhammed b. El-Hafif eş-Şirazi (Rahimehullâh) ve benzerleri misal olarak zikredilebilir.”*[4]

[1] Sayfa 40

[2] Et- Tebsir fid-din 192

[3] Usulid-din 339 darü’l- kütb ilmiye

[4] Es-Ssafadiyye 1- 267, Dar el-Fazile bu ve benzeri ifadelerden ibni teymiyye’nin şaz, Ehli Sünnete muhalif birçok görüşü olmasına rağmen, temelde tasavvufa karşı olmadığı anlaşılmaktadır. Tasavvufa temelden karşı çıkan vehhabi ve ibni teymiyyeci güruh, her şeyden önce bu konuda kendi imamlarına ters düşmektedirler.